

Aan: de Minister voor Buitenlandse Zaken
Dr. B. R. Bot
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Utrecht, 20 juni 2006

Betreft: ondersteuning VN mandaat discriminatie op basis van werk en afkomst

Geachte minister Bot,

De afgelopen jaren heeft het Dalit Netwerk Nederland (DNN) regelmatig contact met uw Ministerie gezocht over discriminatie op basis van werk en afkomst. Zoals bekend betreft het hier een zeer omvangrijk en ingrijpend mensenrechtenprobleem waarvan circa 260 miljoen mensen in Azië en Afrika het slachtoffer zijn. Bij meerdere gelegenheden hebben u en uw mensenrechtenambassadeur laten weten dat Nederland zich dit 'internationale mensenrechtenprobleem', zoals de heer Piet de Klerk het in 2004 noemde, aantrekt en daar actie op onderneemt.

Zoals u weet heeft de toenmalige VN-Mensenrechtencommissie op 19 april 2005 op verzoek van de Subcommissie Mensenrechten unaniem twee Speciale Rapporteurs benoemd met als taak om een grondig onderzoek te doen naar discriminatie op basis van werk en afkomst en beginselen en richtlijnen te formuleren voor de bestrijding daarvan. In de resolutie wordt de Speciale Rapporteurs opgedragen in het kader van hun onderzoek een vragenlijst op te stellen en die ter beantwoording te sturen aan onder meer regeringen, nationale mensenrechteninstitutes, NGO's en relevante VN organisaties. Ook worden de Secretaris-Generaal van de VN en de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten verzocht om de Rapporteurs van alle noodzakelijke hulp te voorzien om deze taak te kunnen volbrengen.

Met waardering herinneren wij ons dat Nederland en de Europese Unie zich destijds zeer hebben ingespannen om dit belangrijke mandaat tot stand te brengen. Op dit moment moeten we echter constateren dat het mandaat zonder extra inspanningen in gevaar is. Dit betreft zowel het behoud van het mandaat van de twee rapporteurs in de nieuwe Mensenrechtenraad als zodanig, maar zeker ook de teleurstellende reacties van regeringen op de vragenlijst en het gebrek aan steun van het Kantoor van de Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens (OHCHR).

In uw brief aan de Tweede Kamer van 15 juni jl. aangaande de Nederlandse inzet voor het eerste jaar van de VN Mensenrechtenraad spreekt u de verwachting uit dat er een omnibusresolutie zal worden aangenomen om alle mandaten van rapporteurs en werkgroepen met maximaal een jaar te verlengen. Mocht dit resultaat toch niet haalbaar blijken dan verzoeken wij u om er als lid van de Raad bij andere regeringen en de OHCHR op aan te dringen het belangrijke mandaat met betrekking tot discriminatie op basis van werk alsnog veilig te stellen met het oog op een stevige verankering in de nieuwe VN-Mensenrechtenraad. Als het mandaat duidelijk in de nieuwe structuur is verankerd dan wordt het wellicht ook makkelijker om de bestaande problemen met betrekking tot tijdige en effectieve ondersteuning van het mandaat en het lopende onderzoeksproces op te lossen. Over deze laatstgenoemde problemen willen wij u graag nader informeren.

Het onderzoeksproces van de twee rapporteurs betrof, zoals hierboven aangegeven, onder meer het verzenden van vragenlijsten naar regeringen en andere actoren. De reacties en resultaten werden besproken tijdens een brede consultatie van de VN en maatschappelijke organisaties in Genève in maart van dit jaar. Deze consultatie was georganiseerd door de twee rapporteurs die voor het onderzoek verantwoordelijk zijn: Prof. Chung en Prof. Yokota.

Het aantal ontvangen reacties op de vragenlijst bleek zeer beperkt. Slechts acht landen hadden de vragenlijst ingevuld en daarbij was geen enkel land dat op enige schaal van doen heeft met kasten- of soortgelijke vormen van discriminatie. Vandaar dat de rapporteurs besloten om de termijn voor reacties te verlengen en het Bureau van de Hoge Commissaris te vragen om het verzoek om een reactie opnieuw te verzenden aan regeringen, VN organisaties, nationale mensenrechtenorganisaties en de VN verdragsorganen. Dit, zo werd pas medio mei duidelijk, is echter niet gebeurd ondanks regelmatige navraag van zowel de experts en het International Dalit Solidarity Network.

Ook werd tijdens de consultatie in maart duidelijk dat de vragenlijsten, tegen de verwachting in, nooit naar de VN verdragsorganen waren verstuurd. De staf van OHCHR gaf aan dat dit alsnog zou gebeuren en zelfs gebeurd zou zijn, maar navraag van IDSN eind mei maakte duidelijk dat de vragenlijsten niet door de VN verdragsorganen zijn ontvangen.

Het moge duidelijk zijn dat aan de communicatie van OHCHR met Nationale Mensenrechten Instituten (NRI's) en waarschijnlijk ook regeringen zeer onvoldoende aandacht is gegeven, aangezien ook belangrijke NRI's geen vragen hebben ontvangen. De afwezigheid van goede ondersteuning van het onderzoeksproces heeft mogelijk ernstige gevolgen voor dit proces en de gewenste dialoog tussen 'sleutelactoren' over dit onderwerp. Het gebrek aan informatie van de diverse betrokkenen heeft ook gevolgen voor de inhoud van het volgende rapport dat de Speciale Rapporteurs over dit onderwerp moeten opstellen.

Hoewel we er ons zeer bewust van zijn dat het mandaat van twee Speciale Rapporteurs voor discriminatie op basis van werk en afkomst een aanzienlijk aantal landen in Azië en Afrika betreft, neemt India wat betreft het aantal van minimaal 160 miljoen 'kastelozen' natuurlijk een bijzondere plaats in. Vanuit dat oogpunt hebben wij ook de zojuist gepubliceerde Beleidsnotitie India 2006-2010 gelezen. Helaas zien we daarin geen vermelding van het hier besproken mandaat, terwijl de Nederlandse regering juist hier het belang daarvan had kunnen bevestigen.

Ook wordt kastendiscriminatie niet genoemd bij de bevordering van de EU-India dialoog over mensenrechtenonderwerpen. Een gemiste kans vinden wij, die hopelijk bij de komende politieke discussie over de beleidsnotitie alsnog ongedaan gemaakt kan worden.

Tenslotte nog ter informatie: een soortgelijke brief als deze wordt ook door vijf andere leden van het International Dalit Solidarity Network (IDSN) aan hun regeringen gestuurd.

Wij zien uw reactie met veel belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk
directeur Landelijk India Werkgroep
namens het Dalit Netwerk Nederland (DNN)

DNN bestaat uit: CMC Mensen met een Missie, Cordaid, ICCO, Justitia et Pax Nederland, Kerkinactie en de Landelijke India Werkgroep

Contactadres: Mariaplaats 4, 3511 LH Utrecht, tel. 030-2321340; website: www.dalits.nl

cc.

- Mensenrechtenambassadeur Piet de Klerk
- Leden van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer